

מבקר הכנסת הגיש, לפני כחודש וחצי, דו"ח חשבון לישראל ישעיהו. היה זה דו"ח חשבון לא-מלא והמבקר, שמעון ליר, ברמן, הבטיח לישעיהו דו"ח חשבון מלא יותר אחרי מיספר חודשי-חקירה נוספים. שמועות שהגיעו לאוניו של ישעיהו גילו לו כי בדו"ח חשבון המלא יותר יתייחס המבקר אל "איסדרים" אצל ישעיהו עצמו.

שכר ורכב

אדם די היה בדו"ח חשבון החלקי, שכבר הוגש, כדי להתסיס את האו"ם. רה, החומר כולו נכתב על קצין-הכנסת איזי בנגל, האיש החזק בכנסת, ויד ימינו של ישעיהו. בדו"ח מצייין ליברמן, פנסיונר בן 73, שהיה פקיד מישרד-האוצר וה' משמש כמבקר-הכנסת בשנתיים האחרונות. שתי האשמות חמורות כנגד בנגל.

● שהוא קיבל שכר מועדתי-הבחירות המרכזית בתקופות הבחירות של 1969 ו-1973 — בניגוד לתקשיר, לניקיון-הכפיים הציבורי ולסדר הטוב.

● שהוא זייף את הוצאות-הרכב שלו. לדברי המבקר, קיבל בנגל סכום של 5000 לירות, סכום ענק באותם הימים, עבור עבודתו בועדתי-הבחירות המרכזית של 1969, וסכום של 22 אלף לירות עבור עבודתו בועדה ב-1973.

המבקר אינו מתייחס לסוגיה אם מותר היה לקצין-הכנסת לעבוד עבודה נוספת ולקבל עבורה שכר. הוא רק מצייין, כי משכורתו של בנגל בכנסת מקבילה למשכורת ניצב במישרת-ישראל, והיא משכורת עממה. גבוהה יותר מן של יו"ש בבראש הכנסת עצמו. מן הראוי, טען מבקר-הכנסת, "שבנגל היה עושה את העבודה עבור ועדתי-הבחירות המרכזית ללא שכר, משום שהעבודה, שאותה הוא עשה, היא העבודה הרגילה שלו במישכן הכנסת. שעבורה הוא מקבל שכר." גירסתו של בנגל שונה לחלוטין: "לא

למשל, בירידה-מיוזם בתל-אביב. אך מאו עברה הכנסת למישכן המפואר, המתפקד לדוגמה (לא מעט בזכות קצין-הכנסת ואנשיו). נוח לוועדה הרבה יותר לעבוד בה — ובמקום להקים בכל פעם מנגנון שלם חדש, על עשרות פקידים ושומרים, להיעזר במנגנון הקיים של הכנסת. לאנשי הכנסת זוהי הכנסת נוספת. לוועדה זה יותר זול ונוח. והכל נהגים.

אך ייתכן מאד שהדבר מעורר כמה ספקות לגבי הסדר הטוב — ועליהם הצביע מבקר-הכנסת.

טענה נוספת של מבקר-הכנסת היא של בנגל לא היו מגיעות כלל חופשות, כך שהוא לא יכול היה לקבל את העבודה

רק אני עבדתי. ב-1969 עבדו 70 מעובדי דו"ח חשבון בועדתי-הבחירות המרכזית, ובי 1973 עבדו 140 מעובדי-הכנסת בועדתי-הבחירות המרכזית. שופטי בית-הדין-המשפט העליון, שעמדו בראש ועדתי-הבחירות, ביקשו וקיבלו אישור מיושב-ראש הכנסת, להעסקתו בשכר. ב-1969 ביקש השופט העליון אלפרד ויתקין מיושב-ראש הכנסת קדיש לוז את האישור, ואילו ב-1973 ביקש השופט-העליון חיים כהן את האישור מהיושב-ראש הנוכחי, ישעיהו.

ספקות בסדר הטוב

בנגל אף מצייין, שאת עבודתו עבור ועדתי-הבחירות לכנסת הוא עשה בימים שהגיעו לו על-חשבון חופשתו ואח"כ רי שעות-העבודה הרגילות שלו. גם לכך אין מבקר-הכנסת מתייחס.

ביחוד פרטיות טען מבקר-הכנסת כי בנגל הכריח את ועדתי-הבחירות המרכזית לשכור את שרותו בכסף מלא. הוא איים, לדברי ליברמן, על הוועדה שאם לא ישרו אותו וישלמו לו שכר, הוא לא יפתח את שירותי-הכנסת בפני הוועדה. החוק קורב שאי-אפשר לפתוח את דלתות הכנסת ללא נוכחותו של קצין הכנסת או סגנו, או כל מי שיקבל מינוי דומה מיושב-ראש הכנסת.

בנגל מתייחס אל טענה זו בזלזול: "אני התחננתי לצאת לחופשה, ולא לקבל את העבודה הזאת, אבל הלחץ של השופטים העליונים ושל יושב-ראש הכנסת היה כבד מדי. כל מי שמכיר את השופטים העליונים ויתקין וכו' יודע שי' מגוחך להעלות על הדעת שמישהו יכתוב להם תנאים." ואכן: אי-אפשר כלל להפעיל את בניין הכנסת, שהוא אתר ביטחוני ראשון במעלה, ללא פעולתו של קצין-הכנסת או סגנו.

בבחירות שלפני 1969 לא ישהה ועדתי-הבחירות המרכזית בבניין הכנסת, ששכנה בבניין קטן ובתל-ייעל. ב-1965 ישהה,

היריבים: קצין-הכנסת בנגל ומוזכיר-הכנסת לורן באולם

תפקידו המוגדר של קצין הכנסת הוא הביטחוני. הוא אחראי ומפקד על שתי זרועות הביטחון של הכנסת: מישמר-הכנסת, המתפקדים על הבניין, וסדרני-הכנסת, המתפקדים אותו מתוכו.

תפקיד אחד חסר בבית לגמרי, והוא מנכ"ל הכנסת. אין בצמרת הכנסת איש מיוחד שידאג לניהול החיים השוטפים של מנגנון הכנסת, עבודות הבינוי, המינהל והפיתוח. יתכן שאיש מיושב-ראש הכנסת, כולל היושב-ראש הנוכחי, לא רצו במנכ"ל, מתוך גממה לשמור על שליטתם הישירה על מהלך העניינים.

משך שנים ארוכות מילא את תפקידו המנכ"ל המזכיר הוותיק, משה רוזני. אך

אברהם כ"ץ מהליכוד. המלצת הוועדה הייתה שיש למנות מבקר פנימי לכנסת.

לישעיהו לא היה חזק למבקר, וגם היום אין ישעיהו מוכן לגלות מאיזה תקציב שולמה משכורתו. הוא ביקש ממזכיר-הכנסת, נתנאל לורן, למצוא אדם מתאים. לורן מצא דידי קרוב שלו, מי שהיה פקיד בכיר באוצר ויצא לפנסיה. הוא הביא ארץ לישעיהו, וליברמן נתקבל מיד.

עצם קבלת המבקר או, לפני שנתיים וחצי, דידי להעיד על הסדרים בכנסת, מילבד העובדה שלא היה לו תקן, גם לא ערך ישעיהו מיכרו, כפי שמחייב הסדר הציבורי הטוב. גם העובדה שיושב-ראש הכנסת עצמו, מי שעלול להיות אחד המ

המילחמה המסעירה את הכנסת נמושה בין אנגונו של קצין הכנסת

ובין אנגונו של מוזכיר הכנסת, המתחרים על הסמכות לנהל את המישכן

בתקופת רוזני היו תפקידי המנכ"ל צנוים עים ביותר. הכנסת היתה מועדון קטן ו-אינטימי, כמעט מישפחתי, שישב בבית קטן, בית פרומין במרכז ירושלים והעבודה הפרלאמנטרית נעשתה בהדרים זעירים, קטנים ממש.

כשחנך מישכן הכנסת החדש בגיבעת רם, התברר לפתע כי להנהלת הכנסת ניתנה מעצמה: מין מדינה-בתוך-מדינה עם שירותים צמודים, אמצעי-ביטחון מורמים ביותר ותקציבי ענק. החלל הריק של מנכ"ל הכנסת חייב היה להתמלא. בנגל, שנכנס באותה תקופה לעבודה כקצין-הכנסת, קיבל לידיו סמכויות יותר ויותר רחבות, למורת-רוחם של מזכירי-הכנסת. ה' מאבק בין הקצין והמוזכיר על סמכויות ובי' צור עמדות הביא למילחמת-חרומה בין שני גורמים אלה, הנוטשה עד היום.

בוקרים, הוא זה הממנה את המבקר, מעוררת שאלות ואמנם, התברר כי מיד אחרי שהמבקר הגיש ליושב-ראש הכנסת דו"ח חשבון שלא מצא חן בעיני ישעיהו ושר' פעם באחד מהמקורבים לו, היתה הפעולה היחידה שאותה עשה ישעיהו: לפטר את המבקר.

נראה היה כי הדו"ח חשבון יישאר טמון במגירתו של ישעיהו. 12 ימים תמימים אחרי הגשתו חיבר בנגל מיכתב תשובה, מפורט וממוסמך, ליושב-ראש הכנסת, ובו הכחיש וסתר אחת-אחת את טענותיו של ליברמן. בסוף המיכתב ביקש בנגל מיור שבראש הכנסת להעביר את הדו"ח ל-מבקר-המדינה.

שתי חבורות

ה מפתתה מאחרי האשמות והאשמות-נגד אלה?

מאחרי הקלעים של הכנסת נטוש מזה שנים מאבק סמוי בין שתי קבוצות: זו של בנגל, קצין הכנסת, ונאמנו, קצין-האחיות חיים קומר, וזו של מוזכיר הכנסת, נתנאל לורן, וסגנו וממלאי-מקומו קבוע, שמואל יעקובסון.

כדי להבין מדוע קיימת איבה כה עמוקה בין שני מנגנונים אלה, יש להבין את תפקידיהם.

תפקידו של מוזכיר הכנסת הוא לעסוק בכל הצד הפרלמנטרי של עבודת-הכנסת. לורן ויעקובסון אחראים על כל העבודה הפרלמנטרית, ההצעות לסדר-היום והשאלות תות. חשוב מזה: הם העומדים ליד היו"ש בבראש התורני במליאה, מייצעים לו בי' ענייני הנהל הפרלמנטרי, במיוחד במצב בי' לחץ עדינים, לרבים מחברי-הכנסת, ובי' עיקר לחדשים שביניהם, אין מושג על הי' תקנון והסדר הפרלמנטרי, ועל מזכיר הי' כנסת כלונס. פעמים רבות אפשר לראות את חברי-הכנסת, ולעיתים אף את השרים, משחרים לפיתחם של לורן או יעקובסון, כדי לבקש עצה או הסבר פרלאמנטרי או תקנוני.

הנוספת תמורת פדיון חופשה. בנגל: "החופשה הצבורה שלי בצו"ל, שממנו עברתי לתפקיד קצין-הכנסת, היתה גזר' לה עוד הרבה יותר מאשר התקופה שבה עבדתי ב-1969 בועדתי-הבחירות." גם לגבי עבודתו ב-1973 טוען בנגל כי חופשתו היתה הרבה יותר גדולה ממיספר הימים שעבד עבור ועדתי-הבחירות המרכזית.

טענה אחרת של המבקר היא על דיוור חים כפולים על הוצאות-רכב. המבקר מביא דוגמה: בנגל נסע ברכב של מישר' מר הכנסת לאשקלון, אולם רשם את הי' הוצאה כאילו נסע במכוניתו הפרטית, שעבורה הוא מקבל הוצאות. בנגל מודה בכך. "זו היתה טעות אנושית שלי כרי' שום והתנצלותי עליה. לא היתה כאן שום כוונה לרמות. אני מקבל בין כה וכה תשר' לום גלובאלי עבור הרכב שלי, ורישום הקילומטראז' הוא פורמלי בלבד."

המבקר הפנסיונר

כ שקיבה יושב-ראש הכנסת ב-8 בי' יוני את דו"ח המבקר, הוא מיהר לע' רוך כמה פעולות. הוא העביר אותו לבני' גל וביקש את תגובתו. ישעיהו פנה אל כל מי שידע על הדו"ח, והשביע אותו לשמור אותו בסוד מהעיתונאים.

אולם הצעד החריף ביותר שלו היה לפ' טר את המבקר. כל פרשת מבקר-הכנסת היא לעג ליושר ולסדר הציבורי. עד לפני שנתיים וחצי לא היה כלל מבקר בכנסת. הכנסת לא היתה כפופה גם למבקר-המדינה, שהרי הכנסת היא הממנה את מבקר-המדינה. לפני שנתיים וחצי, כשגל הרינונים על שחיתויות קרוב ובוודאי-הכנסת הגיע עד לאוזניהם של חברי-הכנסת עצמם, לא עמד ישעיהו בלחץ ומינה ועדתי-מישנה של וע' דת-הכנסת, שתחקור בריונונים, תברי' הווע' דה היו ח"כ יוסי שריד מהמערך וח"כ

● למבקר היתה עטות. הנסיעה היתה ל' קריית-גת, ולא לאשקלון.

מיכתבים אנונימיים

ה יריות הראשונות היו השמועות שהופצו במיוזם והמיכתבים האנונימיים, שנשלחו לחברי-הכנסת ולמערכות העיתונים. בנגל הואשם בכך שהוא מביא את אשתו למיוזם הכנסת בזמני הארוחות. כדי שהיא תסעד על חשבון משלם-המיר' סים. במיכתב אנונימי אחר הוא הואשם כאילו הוא מביא את הכביסה המלוכלכת של בני ביתו לכנסת, כדי שהיא תשלה לכביסה יחד עם מדים של מישמר-הכנסת. אולם אשתו של בנגל לא נראתה בכנסת כימעט מעולם.

● בעוד שבבית פרומין היו תקריות בט' חנויות, ביניהן זריקת הפצצה לאולם הי' מליאה ופציעתם של בן-גוריון וחיים משה שפירא, לא היתה אף תקרית ביטחונית או ביטחונית במישכן החדש.